

Folkhögskoleplan 2021–2025

Birka och Bäckedals folkhögskola

Beslutad av regionala utvecklingsnämnden 2020-12-15, § 190

Förlängning beslutad av regionala utvecklingsnämnden 2023-10-24, § 172

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	3
2	MÅL OCH UPPDRAG	3
2.1	Staten och folkhögskolan, statsstöd	3
2.2	Det regionala utvecklingsarbetet och folkhögskolornas roll	3
2.3	Inriktning och profil	4
3	LEDNING OCH ORGANISATION	5
3.1	Ledningsstruktur	5
3.2	Samverkan	5
3.3	Deltagarinflytande och studeranderätt	6
3.4	Ekonomi och personal	6

Folkhögskoleplan 2021–2025 Birka och Bäckedals folkhögskola
Dnr RUN/35/2020

Handläggare
Marina Gregorsson
Välfärd, klimat och kompetens

Region Jämtland Härjedalen
Box 654, 831 27 Östersund
www.regionjh.se

1 Inledning

Region Jämtland Härjedalen är huvudman för två folkhögskolor, Birka i Ås och Bäckedal i Sveg. Folkhögskolornas styrelse har det yttersta ansvaret för verksamheten. Sedan 1 januari 2019 är regionala utvecklingsnämnden utsedd till styrelse för regionens båda folkhögskolor.

Folkhögskoleplanen löper på fyra år och fastställs av styrelsen. Planen sätter ramarna för skolornas styrning och pekar ut en långsiktig inriktning och profil för respektive skola.

2 Mål och uppdrag

2.1 Staten och folkhögskolan, statsstöd

Folkhögskolornas verksamhet är inte reglerad i skollag eller skolförordning och skolhuvudmannen har därför stor frihet att utforma verksamheten.

Staten lämnar stöd till folkhögskolorna i enlighet med SFS 2015:218. Syftet är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald, att påverka människor i sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, samt
- bidra till att bredda intresset och öka delaktigheten i kulturlivet.

Folkbildningsrådet beslutar vilka skolor som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem. Region Jämtland Härjedalens folkhögskolor ska genom sina kurser, utbildningar och andra aktiviteter arbeta enligt de syften som anges för statsbidraget till folkbildningen.

2.2 Det regionala utvecklingsarbetet och folkhögskolornas roll

Region Jämtland Härjedalen har det regionala tillväxtansvaret och utformningen av den regionala utvecklingsstrategin, RUS. Strategins syfte är att vara länets gemensamma vägvisare mot en långsiktigt hållbar framtid, där kommande generationer också ges möjlighet att nyttja de naturliga resurser och styrkor som Jämtlands län består av. Här formuleras länets gemensamma målbild som är en viktig vägvisare för att i samverkan och genom samhandling nå hållbar utveckling och bemöta globala trender samt regionala- och lokala samhällsutmaningar. Den regionala utvecklingsstrategin uttrycker en vision om att *utbildningssystemet är flexibelt och tillgängligt för alla och vi har möjlighet att lära oss genom hela livet via studier på olika nivåer, vilket gynnar såväl den sociala sammanhållningen som offentliga myndigheter och företagsutveckling i hela länet och deras försörjning av kompetens. Konst och kultur är idag en självklar del av den regionala utvecklingen och i all utbildning, därför ligger länet i framkant när det gäller kulturella uttryck och initiativ, vilket i kombination med samverkan och samhandling ger*

förnyelseförmåga och nytänkande. Vi upplever jämlika och jämställda levnadsvillkor oavsett var vi bor i länet och de påverkbara hälsoklyftorna finns ej längre.

Folkhögskolorna har en viktig roll i att nå länets gemensamma målbild då de är en betydelsefull länk i regionens samlade arbete med att utveckla tillgängligheten av det livslånga lärandet. Birka och Bäckedals folkhögskolor ska vara ett komplement och ett alternativ till samhällets övriga bildningsinsatser. Individerna ska ges möjlighet till allsidig personlig utveckling och förmåga att nå sin fulla potential. Skolorna bidrar också till regionens kompetensförsörjning och kompetensutveckling genom sina utbildningar inom respektive ämnes- och temaområden.

Birka och Bäckedal har också ett viktigt uppdrag i att bidra till att utveckla regionens kulturliv genom längre och kortare kurser samt genom olika event som konserter, föreläsningar och andra arrangemang.

Ett annat viktigt uppdrag är att bidra till arbetet med att förbättra integration i regionen så att de som flyttar hit känner sig väl mottagna här. Folkhögskolorna ska också vara en aktör som främjar jämlikhet och jämställdhet i regionen.

Birka och Bäckedals folkhögskolor ska också vidareutveckla sin förmåga att vara såväl en fysisk som virtuell arena för bildning i regionen. De digitala verktygen vid skolorna ska utvecklas och möjliggöra flexibla och distansoberoende kursupplägg så att fler kan få tillgång till skolornas utbud. Såväl Birka som Bäckedal har också en fantastisk fysisk miljö att erbjuda sina studerande och besökare vilket också ska användas till att erbjudas som mötesplats för olika evenemang och konferenser.

2.3 Inriktning och profil

BIRKA FOLKHÖGSKOLA

Birka folkhögskola ligger i Ås i Krokoms kommun, ca 1 mil väster om Östersund. Birka är en skola med stor gemenskap och engagerad personal. Här erbjuds kurser i allmänna ämnen, både på grundnivå samt gymnasienivå som ger eleverna behörighet till högre studier på högskola och universitet. Skolan har en profil mot musik med inriktningarna jazz, folkmusik, och klassisk musik. Skolan har flera yrkesinriktade utbildningar som bl.a. fritidsledarutbildning och behandlingspedagogutbildning. Birka har satsat mycket på IT och har ett utvecklat system och stöd för IT i undervisningen. På skolan finns ett internat med plats för 67 boende.

BÄCKEDALS FOLKHÖGSKOLA

Bäckedals folkhögskola ligger vackert beläget i Sveg i Härjedalens kommun. Bäckedal har sedan 40 år en tydlig profilering mot traditionella hantverk med bland annat kurser i smide, skinngarvning, trä- och textila hantverk mm. Sedan 2019 bedrivs också en gesällutbildning i skinngarvning med möjlighet att avlägga gesällprov och erhålla gesällbrev i yrket Garvare. Bäckedals folkhögskola erbjuder även kurser i hållbar utveckling, odling och självhushållning. Ungefär hälften av skolans verksamhet utgörs av allmän kurs som ger behörighet till högskola/universitet. Utöver tio gymnasiegemensamma ämnen för allmän

behörighet erbjuder Bäckedal nio ämnen som ger särskild behörighet. På skolan finns ett internat med plats för 60 boende.

3 Ledning och organisation

Det yttersta ansvaret för folkhögskolornas verksamhet ligger hos skolornas styrelse. Utöver Region Jämtland Härjedalens verksamhetsplanering och budgetarbete ska skolorna också årligen redovisa aktuell verksamhet för skolstyrelsen. Skolstyrelsen fastställer skolornas verksamhetsberättelse inför redovisning till Folkbildningsrådet. Inför varje termin fastställer styrelsen kursutbudet vid respektive folkhögskola. Tillägg eller förändringar i fastställt kursutbud beslutas enligt gällande delegationsbestämmelser.

3.1 Ledningsstruktur

Skolornas arbete leds av rektor, tillika enhetschef, som beslutar om verksamheten i enlighet med fastställda delegationsbestämmelser. Dialog med skolstyrelsen vid ärenden som rör deltagare vid skolornas utbildningar förs med skolstyrelsens presidium. Varje skola har en egen ledningsgrupp.

En gemensam regional ledningsgrupp för Birka och Bäckedals folkhögskolor ska finnas där skolornas rektorer, övriga chefer samt berörd områdeschef vid Region Jämtland Härjedalen ingår. Gruppen som leds av ansvarig områdeschef har att hantera skolornas strategiska utvecklingsfrågor och samverka mellan skolorna och andra externa aktörer. Till ledningsgruppen inbjuds också rektor vid Åredalens folkhögskola att delta vid minst ett tillfälle per år.

Utöver respektive ledningsgrupp på skolorna ingår skolans rektorer i områdets ledningsgrupp som leds av områdeschef. Gruppen har att hantera skolornas strategiska utvecklingsfrågor och samverka mellan skolorna och andra externa aktörer.

Det är viktigt för skolornas verksamhet att personalen ges möjlighet att utveckla den speciella folkbildningspedagogik som kännetecknar folkhögskolorna. Detta ska ske genom kompetensutvecklingsinsatser och dialog inom personalgruppen. Skolornas rektorer förutsätts också ha genomgått den speciella rektorsutbildningen för folkhögskolor. Om ny rektor anställs som saknar denna fortbildning ska den påbörjas inom ett år.

3.2 Samverkan

Det uppdras till den regionala ledningsgruppen och skolornas rektorer att utveckla samarbetet mellan Birka och Bäckedal avseende fortbildning och att anordna regelbundna träffar och utbyten mellan skolornas personal.

Folkhögskolorna ska också samverka med lärcentra i regionen kring frågor som rör utveckling och utbud av det livslånga lärandet. Med de många utbildningssystem vi har i landet med olika huvudmän (stat, regioner, kommuner) finns en mångfald som ger fantastiska möjligheter men också kräver betydande samverkan mellan aktörerna för att individen ska uppfatta det som den palett av möjligheter som det faktiskt är under hela livet.

Folkhögskolorna behöver utveckla såväl sin egenart som tämligen fri och flexibel skolform som att utveckla samverkan med den kommunala skolan. I synnerhet med den kommunala vuxenutbildningen men även med yrkeshögskolan och universiteten då dessa i många fall är kommunicerande kärn med folkhögskolorna. Samverkan med övriga aktörer sker bland annat i grupperingar inom det regionala kompetensförsörjningsarbetet. En av folkhögskolornas rektorer representerar också folkbildningen i den regionala ledningsgruppen för kompetensförsörjningsarbetet som samordnas av Region Jämtland Härjedalen.

3.3 Deltagarinflytande och studeranderätt

Rektorerna ska, i samarbete med deltagare och personal och med utgångspunkt i den studeranderättsliga standarden, utarbeta goda rutiner för deltagarinflytande och studeranderätt.

3.4 Ekonomi och personal

Skolorna finansieras av statsbidrag från Folkbildningsrådet, regionbidrag från Region Jämtland Härjedalen samt externa intäkter.

Skolorna följer Folkbildningsrådets anvisningar och ska i övrigt ha tydliga och gemensamma rutiner för ekonomiarbetet i samverkan och under ledning av Region Jämtland Härjedalens ekonomiavdelning.

Personalfrågor sköts av skolledningen utifrån fastställda delegationsbestämmelser och i samverkan med Region Jämtland Härjedalens personalavdelning utifrån fastställda riktlinjer och avtal. Anställning av rektor hanteras av ansvarig områdeschef i samråd med skolstyrelsens presidium.